

FRIT DANMARK

3. Aargang - Nr. 7

Udgivet af en Kreds af Danske

November 1944

Modstandsbevægelsen og den kommende Regering

I samme Øjeblik, Tyskerne er ude af Landet, maa en dansk Regering staa rede til at overtage Ledelsen af alle indre Anliggender, herunder Sikring af Ro og Orden, og til at forhandle med de Allierede. Dette uanset, om Fjenden gaar frivilligt eller fordrives med Vaabenmagt, og uanset, om der efter Tyskernes Forsvinden følger en Besættelse af allierede Tropper eller ej.

Regeringen maa have en saadan Sammensætning, at den af alle de Allierede kan betragtes som en allieret Regering. Den maa altsaa være et Udtryk for den Modstandsbevægelse, der er blevet anerkendt ved de i Juli 1944 afgivne Erklæringer fra Sovjetunionen, England og U.S.A.

Regeringen kan altsaa ikke være den Regering, der ophørte at fungere den 29. August 1943, da denne var og fortsat vil være et Udtryk for Viljen til Samarbejde med de tyske Myndigheder. Denne Regering brød ganske vist med Tyskerne som Følge af saa vidtgaende tyske Krav, at en Fortsættelse af Samarbejdet var umulig, men disse tyske Krav var fremsat under Henviisning til den voksende Modstand over hele Landet og til bestemte Begivenheder (Folkestrejkerne), som fandt Sted mod Regeringens Ønske, ja trods dennes bestemte Advarsler (Thune Jacobsens Cirkulære til Politimestrene om, at Folkestrejkerne var iværksat af en Bande omrejsende Opviglere). Det var saaledes det danske Folk, der fremkaldte Bruddet med Tyskerne, ikke Regeringen, der tværtimod anbefalede et fortsat Samarbejde ud-

trykt ved, at Ledelsen af Landets Anliggender overgik til Departementscheferne, som alle var villige til at fortsætte.

Det maa altsaa være en ny Regering, som tager Roret, naar Tyskerne er ude af Landet, ogsaa ny i den Forstand, at dens ledende Mænd ikke kan vælges blandt dem, der har lagt Navn til de afgørende Beslutninger, der under den tyske Besættelse har fjernet Danmark fra de Allierede.

Hvis Krigen var endt med et tysk Sammenbrud før den 29. August 1943, vilde den siddende danske Regering naturnødvendigt af de Allierede have været betragtet som en fjendtlig Regering, og Landet vilde være blevet behandlet derefter.

Konstateringen heraf er ikke en generel Fordømmelse af disse Mænd, som om de ikke skulde have handlet ud fra danske Motiver, nemlig Ønsket om at bringe Danmark frelst gennem Krigen og at opnaa Landets fulde Frihed og Selvstændighed efter Krigen. Men det maa fastslaaes, at deres Politik ikke kunde føre til dette Maal. Efter en tysk Sejr vilde Danmarks Selvstændighed have været tabt, og efter en allieret Sejr vilde Danmark — uden Modstandsbevægelsen, uden Oppositionen i Landet mod Tyskerne og dermed mod Regeringen — have været at betragte som et af de Lande, der havde været med Tyskland mod de Allierede.

Beviserne herfor foreligger. Saaledes kunde Sovjetunionen ikke tiltræde en interallieret Anerkendelse af Danmarks Holdning, eftersom Danmark selv, d.v.s.

den da siddende Regering i sin Tid havde afbrudt Forbindelsen med Sovjetunionen og tilsluttet Danmark Antikominternpagten. Sovjetunionen har derimod vist sin fulde Anerkendelse af den danske Modstandsbevægelse ved at modtage en Repræsentant for det kæmpende Danmark som Gesandt i Moskva, nemlig Biblioteksdirektør Th. Døssing. Endvidere er Danmarks Repræsentationer i U.S.A., Iran og England kun opretholdt og fortsat anerkendt, fordi de paagældende Repræsentanter er blevet siddende paa Trods af den danske Regerings Ønsker og Krav. Endelig er det som nævnt Modstandsbevægelsen og ikke Regeringens Politik, der er blevet anerkendt ved de seneste allierede Erklæringer. Det er Modstandsbevægelsen, der, paa Trods af Regeringen, mod Regeringens Ønske og indtil 29. August skarpt forfulgt af Regeringen og dens Politi, indtil nu har reddet Danmarks Ære.

Den ny Regerings ledende Mænd maa altsaa for Hovedpartens Vedkommende tilhøre Modstandsbevægelsen og i Praksis have dokumenteret deres Standpunkt. Hermed være dog ikke sagt, at der ikke i Regeringen skulde kunne optages Mænd fra de tidligere Regeringer eller fra den nuværende Rigsdag, saafremt disse ved deres Optræden i afgørende Situationer har søgt at tage et klart dansk, antitysk Standpunkt, men politisk Garanti for dem maa gives af det ny Ministeriums ledende Navne.

Ministeriets Dannelse maa forberedes nu. Retningslinjerne for dets Arbejdsprogram er angivet i Frihedsraadets Publikation »Naar Danmark atter er frit —«, men disse Retningslinjer maa udformes i Detailler. Lovforslag om Gennemførelse af Straffeforfølgninger mod Landsforrædere, Krigsforbrydere, Værnemagere, Collaborationer o.s.v. maa forberedes. Enighed maa skabes om Gennemførelse af et socialt Program, som sikrer det danske Folk Arbejde og økonomisk Tryghed. Den økonomiske Uret, som i Krigsaarene er begaaet mod den danske Arbejderklasse og Middelstanden, maa gøres god.

Til dette Formaal maa Regeringen være en Samlingsregering, men der kan ikke tilstræbes en ligelig Partirepræsentation, i hvert Fald kun saaledes, at der spørges om, hvilke Partier der maatte have været

særlig aktive indenfor Modstandsbevægelsen. Alle sædvanlige danske Hensyn til Partigrupperinger og politisk »Anciennitet« maa her sættes til Side.

At nævne Navne lader sig selvsagt ikke gøre paa Grund af Forholdene. Det vil imidlertid være let for enhver, der er fortrolig med dansk Politik under Besættelsesperioden, den officielle og illegale Politik, at nævne et eller flere Navne indenfor de Grupper, der efter det foranstaaende maa komme i Betragtning.

Modstandsbevægelsen har fostret nye Mænd og Kvinder i dansk Politik, Personer, der i Praksis har vist, at de er i Stand til at tænke politisk, at handle nøgternt, roligt og altid med det danske Folks og Fædrelandets umiddelbare Interesse for Øje.

Som Afslutning vil det være naturligt at overveje den Situation, der vilde komme til at foreligge, hvis det her fremførte Forslag ikke skulde blive gennemført, eller hvis Rigsdagen skulde give den ny Regering et Mistillidsvotum — hvis der altsaa paa et eller andet Tidspunkt kort efter Krigens Afslutning blev dannet en Regering af de Politikere, der har søgt at holde Tingene gaaende ved Samarbejde med de tyske Myndigheder. At en saadan Regeringsdannelse længe har været forberedt, er ingen Hemmelighed. Det er heller ingen Hemmelighed, at enkelte Navne, som vilde være særlig udfordrende overfor Modstandsbevægelsen, og som formentlig ogsaa vilde vække en vis Opsigt i Udlandet, senere er gledet ud, men indtil nu synes det ikke at være Hensigten at tage nævneværdigt Hensyn til den aktive Modstands Repræsentanter.

En saadan Regering vilde uanset al mulig Forsigtighed ved Valget af de enkelte Medlemmer betyde, at Danmarks Ansigt efter Krigen i det store og hele blev det samme som under Besættelsen (og efter alt foreliggende synes man endog ikke at være særlig forsigtig ved Valget). Hvad der af udenrigspolitiske Hensyn kan indvendes herimod er allerede anført. Ingen vil kunne benægte, at en saadan Regeringsdannelse udenrigspolitisk vilde rumme en vis Risiko.

Det er derimod hævet over enhver Tvivl, hvad det indenrigspolitiske Resultat vilde blive. Den første Periode efter Krigen

kræver en stærk Regering. Ro og Orden skal genoprettes. Den uundgaaelige Under-søgelse af Besættelsestidens hele Politik skal gennemføres under værdige og politisk betryggende Former uden Persons Anseelse. Den Kampvilje, som det danske Folk med personlig Frihed og Livet som Indsats har vist overfor de tyske Undertrykkere, skal ledes ind i et nyt opbyggende Arbejde. Der er her ikke alene vist Evne til Modstand, men ogsaa Evne og Vilje til Samarbejde tværs over alle politiske og sociale Skillelinjer, ogsaa Samarbejde om Opnaaelse af bedre sociale Tilstande.

Med fuld Ret, med Kampens og Sejrens Ret, har Modstandsbevægelsen gennem Danmarks Frihedsraad fremsat sin Opfattelse af Overgangstidens Problemer og anvist Veje til deres Løsning. Det maa her ikke glemmes, at Frihedsraadet som Modstandsbevægelsens Repræsentation er Udtryk for højst forskellige indrepolitiske Anskuelse, hvilket ogsaa giver sig klart Udtryk i Raadets Sammensætning.

En Regering, der ikke klart repræsenterer Modstandsbevægelsen, dens Kamp, dens praktiske Resultater og dens Vilje til fortsat Samarbejde under Landets Genopbygning, vil være en svag Regering.

Modstanden under Krigen, der ikke alene

er rettet mod Tyskerne, men ogsaa mod de skiftende Regeringers Politik, vil blive fortsat som en Opposition mod den ny Regering, og Oppositionens Bedømmelse af de enkelte Fejlgreb og af hele den opportunistiske politiske Fallit vil være saa stærk, at Regeringen vil blive svækket og uhandledygtig i en Tid, hvor der givetvis skal træffes Afgørelser af den største Betydning for Danmarks Fremtid.

De, der først og fremmest vil lukrere af Regeringens Svaghed, vil være de fascistiske Elementer i Befolkningen, som nu dukker Hovedet, men som vil søge at finde en ny Chance i en politisk Svaghedsperiode, der af Mennesker uden politisk Begreb vil blive opfattet som et Bevis for »Demokratiets Fallit«.

Ved Krigen Afslutning vil den politiske Spænding i Danmark have naaet et Højdepunkt. En Regeringsdannelse af Politikere, der betragter Besættelsestiden som en tilfældig Parantes i Danmarks Historie, vil øge Spændingen i en voldsom indrepolitisk Kamp. En ny Regering, ledet af Modstandsbevægelsens Mænd, med fuld Anerkendelse af dem, der med gode Motiver søgte den henholdende politiske Vej, vil udløse Spændingen i et frugtbart Samarbejde.

Dødklokkerne ringer

»Naar man har med militære Idioter at gøre, kan man naturligvis ikke regne ud, hvor de finder paa at angribe — de kan jo faa de mest vanvittige Ideer. Det eneste ubehagelige er, at man aldrig kan vide, hvad disse sindssyge Alkoholister kan finde paa.« Det var Hitlers Ord i en Tale ved Aabningen af Krigsvinterhjælpen den 1. Oktober 1942.

Hitler fik Ret. Det var ubehageligt, at han ikke vidste, hvad de sindssyge Alkoholister kunde finde paa, for nu er de militære Idioter fra Øst og fra Vest paa Vej lige ind i Tyskland, og nu kan selv de mest begavede tyske Militærgenier se, at det bliver de allierede Taaber, som vinder Krigen.

Men den trofaste nazistiske Gardes Optimisme er aabenbart ukuelig. Taber vi denne Krig, er der Tid til at vinde en ny, siger de. Om femogtyve Aar? Nej, lige med det samme, naar de allierede Hære har oversvømmet Tyskland. Fra den militære Krig gaar vi direkte over i Partisan-krigen, forkynder Hitlers Garde, og Rigsfører Himmlers Blad, »Das schwarze Korps«, har for nylig bragt en bemærkelsesværdig Artikel, der trækker Linjerne op for den tyske Partisankamp, naar Landet er besat af de Allierede. »Tyskerne har selv erfaret«, hedder det i Artiklen, »at besat Land i bedste Fald kun tilhører Besættelsesmagten der, hvor dens overlegne Vaaben rækker hen. Overalt

har bevæbnede Folk givet os nok at bestille, overalt har de forstyrret Krigsførelsen, Forvaltningen og Trafikken betydeligt, bundet anseelige Troppekontingenter og i enkelte Tilfælde overtaget en aktiv Rolle i Modstanderens Strategi. Hvis Tyskland maatte gribe til samme Metoder i Tilfælde af allieret Besættelse, saa vilde de tyske Mænd bag Fjendens Front kæmpe i deres eget Land, velledede og vel udrustede. De vilde have alt at vinde og intet at tabe og være Besættelsesmagten en farligere Modstander, end de russiske og jugoslaviske Partisaner har været det for Tyskerne. Mod Friksarefolk nytter Bomber, Tanks og Artilleri kun lidet. Det ved de tyske Soldater af egen Erfaring. I den Slags Krig klarer den dygtigste Kæmper sig bedst.«

Det er bemærkelsesværdige Ord, som viser, at Nazisterne lærer af deres Fjender for at være beredte, naar Rollerne skal byttes om. Tyskerne, som overalt i de besatte Lande har fastsat Dødsstraf for Partisanvirksomhed, skal nu til at være Partisaner i deres eget Land. Hør blot, hvad »Das schwarze Korps« siger videre: »De allierede Soldater vil ikke finde Freden i det erobrede Land. Døden vil lure paa dem om hvert et Hjørne. Maaske forestiller de sig, at de kan løse denne Opgave efter deres Erfaringer i Italien, Finland eller Rumænien. De vil muligvis gaa nogle Grader mere drastisk frem og svare med Repressalier, men det tyske Folk er skabt af et andet Stof. Der eksisterer ikke den Repressalie, der formaar mere end at ødelægge en By, ikke det drakoniske Regime, der formaar mere end at dræbe og gøre til Slaver. Det gør ikke Tyskerne bange, og de ved, at de, hvordan det end gaar, kun har valget mellem Liv og Død.«

I stigende Harme vender det tyske Blad sig mod de Collaborationister og Quislinge, som de ved ogsaa vil findes i et besat Tyskland. Man undgaar hensynsfuldt Betegnelsen Quislinge, men karakteriserer dem i øvrigt fortræffeligt: »Kræfter fra det besatte Land, frivillige, som altid findes, naar man har noget at tilbyde, det være sig Magt til de magtesløse, Brød til de sultne, Beskyttelse til de fejge og Værdighed til de uværdige.«
Ve Quislingene i det besatte Tyskland:

»Ingen Embedsmand vil kunne følge fjendtlig Ordre uden at være vis paa, at han snart efter vil sidde kold og stiv bag sit Skrivebord. Ingen vil kunne være Udøver af fjendtlig Vilje, uden at Graven aabner sig for ham. Ingen Dommer vil kunne afsige Fjendens Domme over Tyskere uden om Natten at blive korsfæstet til sit eget Vindue. Der vil i de besatte tyske Landsdele ikke findes nogen Forrædere, fordi det vil være farligere at gøre dette Arbejde end at gøre det samme Arbejde som de Mænd, der drager dem til Ansvar. Ingen vil gøre Forretninger med Besættelsesmagten, for det vilde blive deres sidste Handel. Ingen Maskine vilde arbejde for Fjenden og ingen Traad befordre deres Meldinger, ingen Fabrik virke for dem, intet Lokomotiv bevæge sig for dem. Ingen vilde bage dem Brød, ingen række dem Vand, ingen Pige vilde løfte sit Blik til dem ....« Og som en barok Hyldest fra Frihedens værste Fjender til enhver Frihedskamp slutter Artiklen patetisk: »Den, der falder i en saadan Kamp, falder ikke paa anden Maade end i et regulært Slag. Den, der omkommer som Forræder, vilde kun lide en for sen Død, som blot vilde fuldbyrde, hvad tidligere var forsømt. Den, der led Savn eller Nød eller døde, ogsaa han vilde hjælpe med til at vinde Tid indtil en ny Sejr.« Tør man efter dette regne med en afgørende Kursændring i Tyskernes Bedømmelse af Modstandsbevægelsen, Sabotagen og Stikkerhenrettelserne i de Lande, som Tyskland har besat, eller gælder denne Vurdering kun en underjordisk *nazistisk* Bevægelse i et besat Tyskland?

Det er muligt, at de Mennesker, der har skrevet den citerede Artikel, selv tror paa, at de paa denne Maade kan forlænge Krigens, naar den er afgjort. Men det er utænkeligt, at det tyske Folk, som er dødsens udmattede efter fem Aars Krig, føler Trang til en saadan Form for Harakiri. En Borgerkrig i et Tyskland, der er besat af de Allierede vilde først og fremmest udmærke Tyskland helt. Og man glemmer ganske, at den tilsyneladende saa smukke Parallel med det undertrykte Europas Frihedskamp halter paa afgørende Vis. Partisanerne i de Lande, Tyskland havde besat, gik i Døden for deres Lands Frihed i et nøje Samarbejde med gigantiske Hære, som og-

saa kæmpede for deres Sag. Det var en Kamp, hvis Varighed var usikker, men om hvis Udfald man ikke nærrede ringeste Tvivl. Det var en Kamp med Perspektiv i. En nazistisk Partisanekrig vil være et haabløst Foretagende, en desperat Kamp for at genindføre Tyranniet, en Kamp, som maaske nok kan genere de allierede Besættelsestropper, men som vil være hundredfold værre for det tyske Folk selv. Hvis den iværksættes, vil Nazismens Undergang drage hele Tyskland med sig i Afgrunden.

Som en nøgtern Modvægt mod disse nazistiske Fremtidsfantasier kan det være passende at minde om Hovedpunkterne i de Allierede Planer for det besatte Tyskland, som de blev offentliggjort i engelsk Radio den 18. Okt. i Aar. Hovedpunkterne er disse:

Den allierede Militærregering vil blive den øverste Myndighed i Tyskland under General Eisenhower. Engelsk vil blive det officielle Sprog i Tyskland, indtil Landets

Forhold er ordnede. Post-, Telegraf- og Telefonvæsen vil blive overtaget af de Allierede. Ingen Aviser vil blive offentliggjort i det okkuperede Tyskland uden Tilladelse, men Folk vil faa Lov til at beholde deres Radioapparater og lytte til tysk Propaganda fra de Omraader, der endnu ikke er blevet indtaget. Alle politiske Fanger vil blive befriet, og der vil blive draget Omsorg for dem. Tysk Civilret og Kriminalret vil blive genoprettet saa snart som muligt og ført tilbage til tysk Retsvæsen fra Tiden, før Nazisterne tog Magten. Private Folks Ejendom vil forblive urørt. Spionage straffes med Døden, det samme gælder al Forbindelse med Fjenden. Offentlige Dokumenter og Nazistdokumenter vil blive bevaret, Ødelæggelse af Dokumenter fra vor Tid vil blive straffet med Døden. Al nazistisk Ejendom vil blive beslaglagt. Al væbnet Modstand, alle Angreb mod allierede Styrker straffes med Døden. Alle Forbrydere vil blive arresteret og straffet senere. Efter al organiseret Modstands Ophør vil en Administration blive iværksat for Riget.

Stillingen efter Politiaktionen den 19. September

Danmarks Frihedsraad har i sin Bekendtgørelse af 6. Oktober tilkendegivet, at de Organer i vort Politi og Retsvæsen, mod hvem Politiaktionen ikke var direkte rettet, *under ingen Omstændigheder* burde træde i Samarbejde med Tyskerne — selv med Formaal i videst muligt Omfang at genoprette Retsordenen i Landet. I Tiden siden Raadets Bekendtgørelse er der *alene paa dansk Initiativ* søgt oprettet Vagtværn rundt omkring i Landet som et Forsøg paa at bekæmpe Forbrydelser og i det Omfang, det er muligt, skabe Tryghed for Befolkningen.

Anklagemyndigheden repræsenteret ved Statsadvokaturerne har, da Politiet opløstes, med sit uhyre begrænsede Mandskab søgt at forfølge de den 19. September løbende Straffesager og arbejder paa at væ-

re i Stand til at forfølge nye Straffesager, som fremkommer gennem Vagtværn eller Borgernes egne Anholdelser.

Saa vel Vagtværnets Oprettelse som den her omhandlede Virksomhed, Anklagemyndigheden udøver, er som nævnt udelukkende iværksat paa dansk Initiativ og *uden noget Krav endsige Ønske* fra Hr. Pancke eller Konsortium. Imidlertid har den siden 19. September hengaaende Tid vist, hvor uhyre store Vanskelighederne er, og Befolkningen synes hist og her — dog ikke altid ud fra de allerbedste Motiver — at selve den Omstændighed, at man søger saa godt som muligt at bøde paa den Tilstand, Pancke skabte, er en Indrømmelse over for Tyskerne. Vi anser det derfor for rigtigt og nødvendigt at fastslaa, at Hr. Panckes Aktion, der saavidt vides mær-

keligt nok er enestaaende i Tyskernes Aktioner mod okkuperede Lande, utvivlsomt ogsaa havde til Formaal at tilvejebringe den Tilstand af Retsløshed, som Mangelen af et Politi skaber, at det saaledes i høj Grad vil være efter Hr. Panckes Ønske, at de usikre Tilstande vedvarer, hvilket ogsaa fremgaar deraf, at Hr. Pancke ikke har søgt gennem de danske Myndigheder at faa oprettet noget, der skulde træde i Stedet for det opløste Politi, ejheller da han ophævede den politimæssige Undtagelsestilstand. Det maa her erindres, at det ogsaa er i Tyskernes Interesse, at Tistandene for den danske Befolkning er saa usikre som muligt, thi Bekæmpelsen af Forbrydelser« mod Besættelsesmagten har Hr. Pancke og Hr. Best forlængst opgivet at faa Danskernes Medvirken til og borgerlige Forbrydelser interesserer ikke de Herrer, idet de er vel vidende om, at mange af de Medløbere, de benytter, har almindelige Forbrydelser som Bibeskæftigelse.

Det maa derfor fastslaas, at det ikke er at gaa Tyskernes Ærinde og ejheller er en ny Indrømmesepolitik, naar det *i Dag er en national Opgave, i det Omfang det er muligt under de nuværende Forhold, paa egen Haand at bekæmpe Forbrydelser.*

Men er det da ikke Skruebrækkeri overfor de arresterede og deporterede Politifolk, vil nogen spørge? Nej. Alene den Omstændighed, at vi netop ikke, ved at bøde paa nogle af Følgerne ved Hr. Panckes Aktion, gaar hans Ærinde, viser Rigtigheden i at handle, naar det sker paa eget Initiativ. Undlader man dette, gaar

man netop Hr. Panckes Ærinde og forøger Virkningen af den Aktion, hvis Virkninger han ønsker i sin yderste Konsekvens.

Det kan ejheller være Politifolkenes Ønske at befordre en Tilstand, som udelukkende er til Skade for den danske Befolkning og til Gavn for Tyskerne, og Politifolkenes Uundværlighed vil stadig være saa mærkbar, at Tanken om, at de skulde gøres overflødige, fordi andre kan træde i deres Sted, er taabelig.

Ud fra de ovenfor anførte Betragtninger ønsker FRIT DANMARK i Overensstemmelse med Danmarks Frihedsraad at pointere, at det er god dansk Gerning at holde Retsmaskineriet i Gang i det Omfang, det er muligt ved eget Initiativ. Det maa derfor, lige saa vel som det er enhver Borgers Pligt at medvirke til, at Forbrydere ikke udnytter Situationen, være enhver Pligt at støtte Retsmaskineriet ved at yde Bidrag til Sagernes Forfølgning. Skal det være muligt blot i ringe Omfang at forfølge Straffesagerne, har Anklagemyndigheden Brug for megen Assistance, og de, der stiller sig til Disposition — det være sig Embeds- og Tjenestemænd, der hidtil har udført andre Hverv, Sagførere eller andre — medvirker til at begrænse Følgerne af Hr. Panckes Aktion og giver Mulighed for, at den Underverden, som nu ser sin store Chance, holdes mest muligt nede. Det er saaledes en Misforstaaelse, naar Tjenestemænd og Kontorpersonale indenfor Politio- og Retsvæsen, mod hvem Politiaktionen ikke har været rettet, nu af »Loyalitetsgrunde« har ment det urigtigt at bistaa Anklagemyndigheden i at løse de foreliggende Opgaver.

Collaborationister

Den fhv. danske Justitsminister Thune Jacobsen er flygtet til Sverige. Angiveligt fordi han frygter Tyskerne, som han dog ellers har gjort saa mange Tjenester i sin Ministertid. Til svenske Blade har Thune Jacobsen udtalt, at han ikke er nogen Quisling, at han er en god dansk Mand, der altid har haft danske Interesser for Øje. De Hundreder af Frihedskæmpere, han i

sin Embedstid fra 9. Juli 1941 til 29. August 1943 lod indespærre eller udlevere til Tyskerne, er af en anden Opfattelse. Deres aarelange Ophold i tyske Koncentrationslejre, Fængsler eller Tugthuse er Prisen for Thune Jacobsens gnidningsløse Samarbejde med vore Undertrykkere

Ogsaa Thune Jacobsens fhv. Ministerkollega. Hr. Gunnar Larsen har bæret

Sverige med sit Besøg. Han har udstyret sin Hustru og sin Sagfører med uindskrænket Fuldmagt, saa noget tyder paa, at han regner med, at Opholdet vil blive langvarigt. Hr. Gunnar Larsen har tidligere lidt af en »Drang nach Osten«. Det var dengang, da han startede Østrumsforhandlingerne. Det er dog næppe de baltiske Stater, der i Dag kalder paa hans Foretagelse.

En tredje af Samarbejdsmændenes store Brigade har endnu ikke fundet det nødvendigt at ryste det utaknemmeige Fædrelands Støv af sine Fødder, men forsøger skriftligt at forsvare sine Handlinger. Vi tænker paa Venstres Folketingsmand, Dr. Rud. Christiani, som i disse Dage har udsendt et Skrift, der skal retfærdiggøre hans mange forskelligartede Bestræbelser for at faa Samarbejdet med Tyskerne til at forløbe gnidningsløst.

Efterhaanden som Krigen gaar mod sin Afslutning, vil vi blive stillet overfor stadig flere Eksempler paa Folk, der søger at unddrage sig deres Ansvar, enten gennem Flugt eller med mange og velvalgte Ord. De var Konjunkturryttere eller simpelt hen Folk, der manglede deres Meningers Mod. De var reaktionære, der foretrak at støtte Bagstrævet, dengang det syntes at skulle gaa af med Sejren. De svigtede deres Land og deres Folk. De stillede sig ikke alene udenfor Folkets kæmpende Rækker. De gik over til Fjenden. Og nu, da Fjenden gaar sin totale Udslættelse i Møde, frygter de Dommen og Straffen. Der tænkes her ikke saa meget paa de Folk, der som en Konsekvens af Regeringens Eftergivenhedspolitik *nødtvungent* maatte følge en fra oven anlagt Kurs, som paa dem, der i Stedet for at sabotere Samarbejdet med Tyskerne mest muligt *villigt* gik endog videre, end selv Regeringens Politik tvang dem til.

I Folkenes aktive kæmpende Rækker har disse »Samarbejdsmænd« stede været befragtet med Had og Foragt, og øverst paa Programmet over de Punkter, som de forskellige Landes Frihedsbevægelser kræver opfyldt, naar Undertrykkerne er fordrevet, staar Afstraffelse af Forræderne og Samarbejdsfolkene. Det er et Krav, der bunder dybt i Folkenes almindelige Retsfølelse. Ingen Efterkrigsregering vil komme uden om Opfyldelsen af dette Krav, og ingen

Anklaget skal gøre sig Haab om at kunne flygte eller snakke sig fra sit Ansvar. Vi skal undgaa Lynchjustits, og der skal ned sættes særlige Domstole, som skal dømme disse Mennesker paa deres Gerninger.

Udviklingen i de allerede befriede Lande taler sit tydelige Sprog. I Italien er Hr. Thune Jacobsens fascistiske Kollega, Caruso, forlængst dømt til Døden og henrettet. Inden længe kommer Turen til hans franske Kollega, Lafont, som var Chef for det franske Politi og gik Gestapo til Haande under Okkupationen paa ganske samme Vis, som Hr. Thune Jacobsen gik Dr. Best til Haande herhjemme. Lafont er forlængst dømt til Døden af den franske Modstandsbevægelse. Da Tyskerne flygtede fra Paris, forsøgte Lafont at slippe med, men blev ladt tilbage og taget tilfange af Maquis'en. Nu faar han Lejlighed til at forsvare sig for Folkets Domstol, men det vil næppe betyde, at Straffen mildnes. Ogsaa den finske Politichef, Anthoni, forsøgte straks efter Vaabenstilstanden at gøre sig usynlig. Han flygtede til Sverige, men er senere blevet udvist og har maattet vende tilbage til Finland til Dommen og Straffen.

Til »Samarbejdsfolk« henregnes imidlertid trykkernes Ærinde. Alle, der villigt har samarbejdet med Tyskerne, er hjemfaldne til Straf og vil blive dømt uanset Stilling i Samfundet. I Frankrig er man for Tiden i Færd med at rydde op blandt Storfinansens Folk. Blandt Navnene paa de anholdte er Banque de Frances Guvernør, Breart de Boisanger, der er en af George Bonnets gamle Venner, Underguvernøren i Credit Foncier de France, Jardel, og en halv Snes andre ledende Finansfolk. Endvidere er blandt Storindustriens ledende Mænd arresteret Automobilmagnaten Berliet og Francois Lehideux, der bl. a. var Direktør for Renault Værkerne. Ialt er i Paris alene arresteret omkring 10.000 Collaborationister, og for hele Frankrig overstiger Tallet langt 100.000.

De Straffe, de vil blive idømt, er forskellige, afstemt efter Forbrydelsens Karakter. For dem alle gælder et Dekret, som fornylig offentliggjordes i »Journal Officiel«, og hvorefter al Ejendom, tjent ved Samarbejdet, øjeblikkelig skal inddrages. I alle De

partementer er nedsat Komiteer til Undersøgelse af saadanne Sager.

Den 23. Oktober dømtes i Paris den tidligere Redaktør af »Aujourd'hui«, nu Redaktør af »Paris Soir«, Georg Suarez. Juryen bestod af 4 kendte Borgere, deriblandt en Kvinde, og med en Dommer som Rettens Formand. Anklageren henviste til de Artikler, anklagede havde skrevet i »Paris Soir«. Forsvareren gjorde gældende, at der aldrig var afgivet nogen Krigserklæring fra Frankrig til Tyskland, altsaa var det ikke nogen Fjende, anklagede havde samarbejdet med. (Samme Opfattelse er ogsaa almindelig blandt hjemlige Samarbejdsfolk). Anklagede tilstod sig skyldig, men erklærede, at Skydningen af amerikanske og engelske Krigsfanger, som han i sine Artikler havde bifaldet, af ham betragtedes som Repræsalier for Bombningen af franske Byer. Han dømtes til Døden.

I Belgien er Forholdet det samme. Folket kræver Straf over Førræderne. Da Regeringschefen Pierlot ikke syntes villig til at imødekomme Folkets Ønske eller ialfald tog meget valent paa Spørgsmaalet, begyndte Arbejderne paa egen Haand at indfange Samarbejdsfolkene og overtage deres Virksomheder, og det kommunistiske Parti erklærede ikke længere at kunne deltage i Regeringen. Alt tyder paa, at der

herefter er kommet samme Fart over Arrestationerne som i Frankrig.

Fra Finland, Rumænien og Bulgarien indløber ligelydende Meddelelser. Samarbejdsfolkene skal drages til Ansvar. Vankelmødighed overfor dette principielle Spørgsmaal er en af Aarsagerne til Regeringskrisen i Finland og har allerede ført til den rumænske Regerings Fald.

De franske Maquis-Styrker har i en Resolution, som blev vedtaget paa Maquis-Konferencen i Valance, klart og skarpt formuleret den Opfattelse, der raader blandt Modstandsbevægelsens Folk i alle undertrykte Lande, ogsaa herhjemme. Det hedder heri bl. a.:

»Vi ønsker at erindre de Gaulles Regering om, at den har vor Kamp at takke for sin Eksistens, derfor skal den ogsaa føre den Politik, som vi ønsker. Vi vil ikke finde os i, at man kun spørger os til Raads. Vi vil have et Ord med at sige i alt, hvad der besluttet. De store Rensningsaktioner overfor folkefjendtlige Elementer skal ubønhørligt føres videre, ja, skal endog fremskyndes...«

Med samme Ret og Ubønhørlighed vil den danske Frihedsbevægelse kræve alle dem, der svigtede og samarbejdede med Fjenden, stillet for en Domstol og straffet.

»FRIT DANMARK«s MAANEDSKRONIK

Den nye tyske „Retstilstand“ i Danmark

»Mord, Sabotage og Forbrydelser har i mere end et Aar været Kendetegnet for det offentlige Liv i Danmark.« Saaledes begyndte Panckes Opraab den 19. Sept., der overfor Offentligheden skulde forklare Motiverne til Politiaktionen. Hvordan har Forholdene saa artet sig siden da? Mord, Mordbrand, stigende Terror, meningsløse Ødelæggelser og uhæmmede Forbrydelser har været Kendetegnet for det offentlige

Liv i Danmark siden Panckes »Genindførelse af Ro og Orden«.

Naturligvis kunde der ikke blive Ro og Orden, efter at Politiet var sat ud af Spillet. Aldrig har der i Danmark været saa mange egentlige Forbrydelser som siden 19. Sept. Nu havde den rigtige Forbryderverden jo sin store Chance, og næsten hver Dag har bragt Meddelelser om Tyverier, Bankrøverier, Voldsforbrydelser, sti-

gende Sortbørshandel o.s.v. Overfor alt dette staar det tyske Politi ganske magtesløs, og i Virkeligheden interesserer det dem naturligvis ikke Spor. For at stikke en Narresut ud og for at sikre sig Slaver til det tyske Arbejdsmarked har Tyskerne meddelt, at de har deporteret nogle Sort Børs Folk og en Del »Vaneforbrydere«, som stod i det danske Politis Kartoteker, til Tyskland, men det har ingenlunde øget Tyskernes Popularitet i Danmark, for vi ønsker de danske Forbrydere straffet efter danske Love og ingen Medborger sendt til Tyskland, og for øvrigt har det vist sig, at Tyskerne har fortolket Ordet »Vaneforbrydere« til ogsaa at omfatte Danskere, som i Besættelsens første Tid af danske Myndigheder har faaet en Dom for illegal Virksomhed.

Men Tyskernes Planer med Afsættelsen af dansk Politi var naturligvis først og fremmest at forsøge at slaa det, de kalder »den politiske Underverden«, og som vi andre kalder den danske Frihedsbevægelse, ned. Er det lykkedes? Nej. Frihedskampen fortsættes i stigende Omfang, Danmarks Frihedsraad har ved sine kloge Opraab vejledet hele det danske Folk og angivet Retningslinjerne for den fortsatte Kamp, Sabotagen har uden Afbrydelse været rettet med Jernbaner, Banegaarde, Havneanlæg, Skibsværfter, Fabrikker og Industrivirksomheder, hvor den har kunnet skade tyske Interesser og tysk Krigsførelse mest muligt, og den frie Presse fortsætter som Befolkningens Raadgiver og Vejleder.

Der var eet Omraade, hvor Tyskerne kunde have skredet ind for at bringe Ro Orden. De kunde have standset den meningsløse Schalburgtage og de politiske Gidselmord. Har Panckes Politi da her bidraget til fredeligere og roligere Tilstande? Nej. Vi har siden den 19 Sept.

oplevet en fortsat Række af tyske Terrorødelæggelser af dansk Ejendom. Vi har oplevet Tyskernes og Schalburgfolkenes brutale Bombesprængninger i Aarhus-Hallen, i »Demokraten«s Bygning i Aarhus, paa »Svendborg Avis«, »Svendborg Amtstidende« og »Dannevirke«, vi har oplevet Krigens mest kyniske Forbrydelse, det tyske Attentat paa Jyllandsekspressen ved Hobro den 8. Oktober, der kostede 12 tilfældige danske Passagerer Livet, mens 60 blev saaret. Vi har set Tyskernes meningsløse »Gengældelsesforanstaltninger« tage til i den sidste Tid. Vi mindes, hvordan de ødelagde Lystagers Madrasfabrik i Aarhus og Ingeniør Torvins Villa i Aabyhøj, fordi de ikke kunde faa fat i Ejerne. Mordbranden paa Grosserer Bomhoffs Villa paa Frederiksberg og paa Strøm Teisens Villa i Jægersborg og Afbrændingen af Prokurist Nyegaards Villa paa Strandvejen staar som Mønstre paa den tyske Tilvejebringelse af »Ro og Orden« i Danmark efter den 19. September.

Den stigende Terror har ikke, som Meningen var, lammet Frihedsbevægelsen, men den har overalt i det danske Folk skabt en Utryghedsfornemmelse og en Følelse af Retsløshed som aldrig før. Naar Tyskerne den 7. Okt. skød Aalborg-Lægen Richard Raetzel og Kommiss Chr. Andersen, var det ikke fordi disse Mænd var sigtet for nogen Forbrydelse, men det var nye nazistiske Hævmord, fordi et Par Stikkere var blevet likvideret i samme By. Retsusikkerheden har været rystende overalt i Landet, hvor tyske Patrouiller færdes, siden Hr. Pancke indførte Ro og Orden! Hver eneste Dag saares eller dræbes tilfældige Mennesker paa Gaderne, fordi tyske Patrouiller i deres Nervøsitet gaar helt amok. I afmægtigt Raseri kæmper Nazisterne mod en usynlig Fjende. Deres Gaderazziaer, Kvarterrazziaer, Sporvogns-

razziaer, som i den senere Tid er blevet stadig hyppigere, viser, at Tyskerne ved sig omgivet af Fjender paa hvert eneste Gadehjørne, men den tyske Goliath formaar trods sine Kæmpekræfter ikke at faa Ram paa David.

Der var engang, da vi i Opraab og Radioforedrag hørte om »den tyske Hærs ridderlige Adfærd i Danmark«. Vi har efterhaanden lært at forstå Realiteterne bag den tyske Propagandas Gloser. Det er svært under disse Forhold at opgøre i Tal, hvori den tyske Hærs ridderlige Adfærd i Danmark består. Hvor mange saarede og dræbte betyder det om Maaneden? Hvor mange mishandlede Mennesker indbefatter det om Ugen? Vi ved det ikke, men gruer ved Tanken. Vi ved derimod, at der sidder over 4000 danskere i Koncentrations- og Interneringslejre i Tyskland og langt over 2000 danske Fængsler og Lejre, som til

sin Tid vil kunne fortælle os, hvori den tyske Ridderlighed bestod.

Midt i al Retsløsheden og Usikkerheden kom det som et lykkeligt Budskab, at allierede Maskiner havde bombet Gestapos Hovedkvarter i Jylland, hvorved en Mængde Gestapofolk og danske Stikkere var blevet dræbt, samtidig med at alt Arkivmaterialet tilsyneladende er gaaet op i Luer. Det var et Vidnesbyrd om, at det danske Folk ikke staar alene i sin Kamp, men at de Allierede opmærksomt følger Kampen og rækker os en hjælpende Haand i vort eget Land, naar Muligheden foreligger.

Vi har aldrig ønsket at faa Friheden forærende udefra, uden at vi selv havde kæmpet for den, men vi ved ogsaa, at vi kun i Samarbejde med de Allieredes Kamp mod det nazistiske Tyskland kan genvinde et frit Danmark. Og derfor kan Kampen ikke standse.

SÆRMELDING

Episoden i Nærum er rapporteret

Redaktionen afsluttet den 9. Nov. - Giv »Frit Danmark« videre, naar De har læst det.